

“Anam dedi ki, getsən, özümü öldürərəm”

Fuad Tağızadə: “Futbola olan sevgim hər şeydən üstün olub”

Deyir ki, insan həmişə ədalətli olmalıdır. Ağa ağ, qaraya qara deməyi bacarmaq insandan böyük hünər tələb edir, ona görə də bunu hər kəs bacarmır. Tale elə gətirib ki, zaman-zaman haqsızlıqlara məruz qalıb. Buna baxmayaraq, atasının “Fuad, heç zaman mübahisə etmə, sənə pislilik edənlərə yaxşıqla cavab ver” sözlərini həyat devizinə çevirib. Deyir ki, 80 ildir gənc qalmasının ən əsas səbəbi də məhz budur.

Müsaibim 18 yaşında SSRİ-nin ən güclü hücumçusu adına layiq görülən veteran futbolçumuz Fuad Tağızadədir.

O, 1939-cu ildə Bakıda ziyalı ailəsində anadan olub. Bu il 80 illik yubileyini qeyd edir: “Ailədə beş bacı, bir qardaş idik. Hamımız birlikdə yaşayırdıq. Atam müəllim idi, bütün günü işləyirdi. Anam isə ali təhsilli olmağına baxmayaraq, işləməyib bizim tərbiyəmizlə məşğul olurdu. Evimizin yanındakı bağçaya gedirdim. Bağçanın həyətinə bir dənə də olsun ağac yox idi, hər yer torpaq idi. Çox nadinc uşaq idim. Bütün günü orada futbol oynayırdım. Sonradan ailəm məni musiqiyə də yönəltdi. Anam Üzeyir Hacıbəylinin xalası qızı idi. Futbol oynamağımı istəmirdi. Üçüncü sinifdə oxuyanda məni musiqiyə yönəltmək istədilər. Skripka çalardım, amma futbola olan sevgim və həvəsim hər şeydən üstün idi. Hətta ilk dəfə Leninqrada futbol oynamağa gedəndə anam dedi ki, getsən, özümü öldürərəm. Birtəhər onu razı salmışdım. Dayım evimizə gəldi, dedi ki, uşağdan nə istəyirsiniz, imkan verin öz istədiyini sahəyə getsin. Ətrafımda olan uşaqların içəri-sində tək azərbaycanlı mən idim. Qalan bütün uşaqlar erməni, rus, yəhudi idi. Amma hələ uşaq olarkən onların arasında böyük hörmətim var idi. Çünki çox yaxşı futbol oynaya bilirdim. Futbolda ən vacib olan sürətdir, mən də hələ uşaqlıqdan çox sürətli idim”.

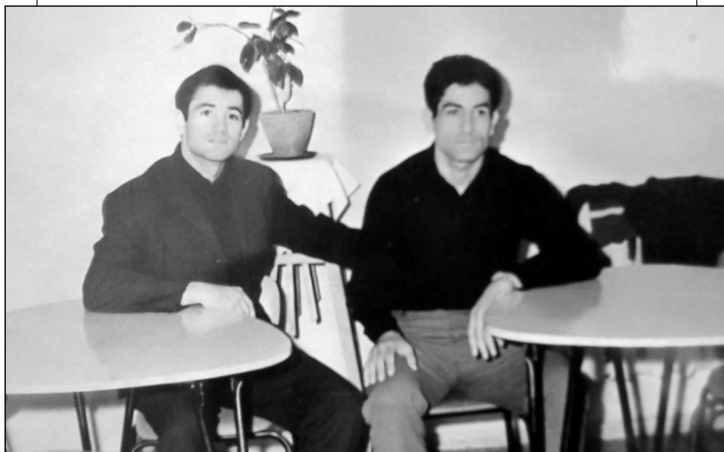


YALANDAN DEYƏ BİLMƏRƏM Kİ, ƏLAÇI OLMUŞAM

Orta məktəbi Bakıda oxuyan müsaibim deyir ki, məktəb illərində də çox davakar olub: “Sınfin ən nadinc uşaqlarından biri mən idim. Bütün günü dava edirdik. Düzü, dərslərimi çox da yaxşı oxuya bilmirdim. Çünki vaxtımın çoxu küçələrdə top qovmaqla keçirdi. Orta səviyyədə oxuyan bir şagird sayılırdım. İndi yalandan deyə bilmərəm ki, əlaçı olmuşam. Amma onu da deyim ki, bütün nadincliklərimə baxmayaraq, müəllimlərim həmişə məni çox istəyib, böyük hörmət qoyublar. Bəlkə də bu, mənim şəxsi keyfiyyətlərimə görə idi. Çünki atam həmişə deyirdi ki, nə qədər nadinc olsan da, müəllimlərinə hörmət elə”.

O, futbolda ilk nailiyyətlərindən də danışdı: “1957-ci ildə “Əmək Ehtiyatları” cəmiyyətlərinin yarışı keçirilirdi. Tbilisidə keçirilən yarımqrupda yaxşı çıxış etdik və ODO Tbilisidən dəvət aldım. Həmin vaxt gənclər futbol

məktəbləri arasında Xarkovda yarış keçirilirdi. Məşqçimdən teleqram gəldi ki, “Fuad attestatını, butslarını götür, tez gəl Xarkova”. Xarkova getdim. 6 komandanın iştirak etdiyi bir turnir idi. İlk iki oyunu buraxsam da, sonrakı oyunlarda yaxşı performans göstərdiyimə görə turnirin ən güclü hücumçusu seçildim. Demək olar ki, bütün oyunlarda özümü müsbət tərəfdən göstərə, qol vura bilirdim. O vaxtı mənim cəmi 18 yaşım var idi. So-yadıma görə məni “Zade” deyə çağırırdılar. Müəllimlərim deyirdi ki, “Zade”ni çıxarın meydana, hamıdan yaxşı oynayacaq. O illərdə Leninqrad Bədən Tərbiyəsi Texnikumunda təhsil alırdım. 1960-cı ildə “Zenit”də oynamağa başladım. Bu komandaya Oşenkov tərəfindən dəvət aldım. Bu komanda mənim əmək kitabçama qeyd olunan ilk iş yerim idi”.



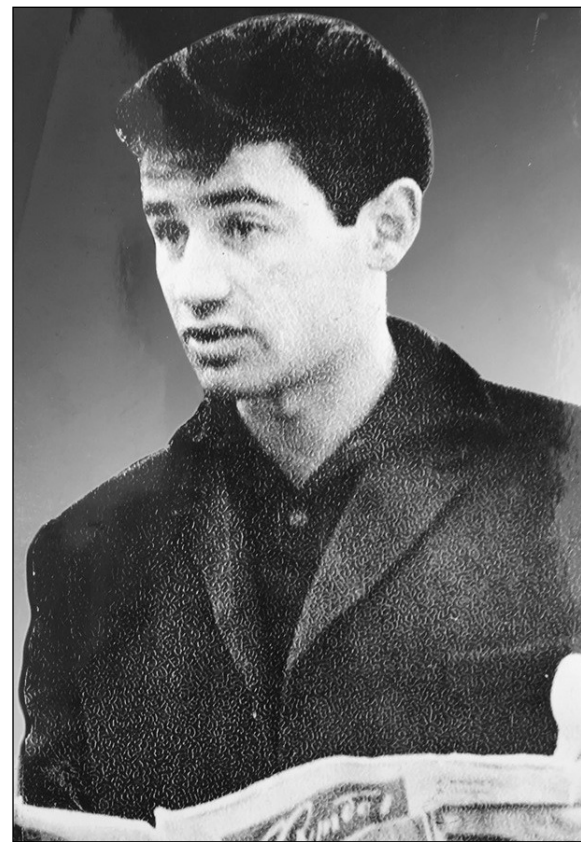
MAESTRO NİYAZI TAPŞIRIB Kİ, FUADI ÖZÜNÜZLƏ APARIN

Həmsöhbətim deyir ki, atası futbol oynamağına mane olmayıb, amma hər zaman övladının təhsil almağını arzulayıb: “Atam Neft-Kimyə Texnikumunda həmişə mənə yalvarırdı ki, bilirim, futbulu çox sevirsən, amma heç olmasa bir texnikum bitir, bir ixtisasa yiyələn. Üç il sonra, 1960-cı ildə Bakıya qayıdaraq “Neftçi”də oynamağa başladım. Fürsətdən istifadə edib, Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasında bədən tərbiyəsi müəllimi fakültəsində təhsil aldım. Eyni zamanda Politexnik İnstitutunda avtomobil nəqliyyatının inhisarlaşdırılması fakültəsinin axşam şöbəsində təhsilimi davam etdirdim.

Müəyyən səbəblərə görə bir il sonra Leninqrada qayıtdım. Həmin vaxt “Zenit”ə cəlb olundum. Lakin mövsümün əvvəlində Kiyev “Dinamo”suna qarşı keçirilən oyunda ağır zədə aldım. Ayağımda iki damar qırıldı, məni Moskvaya apardılar. Həmin vaxt fikirləşdim ki, görəsən, gələcəyim necə olacaq? Buna baxmayaraq, futbola olan sevgim həmişə bütün sevgilərdən üstün olub.

1963-cü ildə komandamızla Əl-Cəzairə yollandıq. Məşqçimiz Ələkbər Məmmədov idi. Rəhbərlik mənim oynamağımı istəmirdi. Buna görə də bir qədər təcəccüblü idim. Sən demə, dayım maestro Niyazi tapşırıb ki, Fuadı özünüzlə aparın. Amma bu haqda mənə ölənə kimi heç nə demədi. Mahmud İsgəndərov dedi ki, “Fuad, mənim yanımda ol”. Mən vəziyyəti başa düşdüm. Birdən təcürməçi dedi ki, Fuad Tağızadə kimdir? Bilirsinizmi ki, sizi bütün Fransada tanıyırlar? Sizin haqqınızda tanınmış jurnalda məqalə hazırlanıb. Bakıya qayıdanda dedilər ki, sənə əsgər aparır

Şəbnəm Mehdizadə



lar. Həmin illərdə ancaq Tibb və Neft Akademiyasında oxuyan tələbələr əsgər aparmırdılar. Müəllimim dedi ki, sən yaxşı futbol oynayırsan. O, Gürcüstana zəng edib dedi ki, Fuad təhsil alır, əsgərliyə gedə bilməz”.

ÖZÜMƏ AYAQQABI, KÖYNƏK VƏ DONDURMA ALDIM

Həmsöhbətim deyir ki, o illərdə məaşı çox olmayıb: “Demək olar ki, məaşı yeməyə və geyimə güclə çatırmış: “Mən də cavan oğlan idim. Əgər indiki dövrdə oynasaydım, maddi qayğılarım olmazdı. Hansısa Avropa klubuyla milyonlarla avroya müqavilə imzalaya bilərdim. Amma o vaxt belə deyildi. İlk məaşım 120 rubl idi. Bunu Leninqradda oxuyanda qazanmışdım. Özümə ayaqqabı, köynək və dondurma aldım”.

F. Tağızadə deyir ki, indiki gənclərin futbol oynaması üçün şərait yoxdur: “Bu, məni çox məyus edir. Hər yerdə böyük binalar, mənzillər, otellər tikilir. Bu, küçə futbolunun inkişafına mane olur. Futbolçular küçələrdə yetişir. Stadionlarda isə məşqlər pulludur. Həmçinin valideynlər də uşaqlarının istedadını düzgün qiymətləndirməlidir. Bəzən onlar uşaqlarını məcburi şəkildə hansısa sahəyə göndərirlər. O vaxt ailəm həkim olmağımı istəyirdi. Amma mən iynədən qorxurdum. İynədən qorxan adam necə həkim ola bilərdi? Futbol oynamağımı deyəndə anam çox narazılıq etdi. Amma mən öz istəyimin arxasıya getdim”.

Məşhur futbolçu ilk sevgisindən də söz açdı: “Futbol oynayanda hər şəhərdən səni sevməyə qızlar olurdu. Bakıda olanda bir qızdan xoşum gəlirdi, sonradan onunla ayrıldım. O qız mənim ilk sevgim idi. Amma sevgi öteri hissdır. İnsan hisslərə aldanıb səhv edərsə, həyatını məhv edə bilər. 30 yaşında ailə həyatı qurdum. O qız da başqası ilə evləndi. Bir dəfə bacım dedi ki, sənə bir şəkil göstərim. Qız bacımın iş yoldaşı idi və peşə məktəbində müəllimə işləyirdi. Mən şəkli öteri baxdım, bacım dedi ki, sən ciddi deyilsən. İkinci dəfə baxdım və qızdan xoşum gəldi. Həyat yoldaşım Vahidə xanım Gəncədən idi. Beləliklə, 1969-cu ildə biz ailə həyatı qurduq. Düşünürəm ki, mən düzgün qərar verdim”.

Veteran futbolçunun iki övladı, dörd nəvəsi var: “Nəvələrimin tərbiyəsi ilə anaları məşğul olur. Həyat yoldaşım yaşlansa da, nəvələrimin təhsil və tərbiyəsinə kömək edir. Hamımız birlikdə yaşayırıq. Nəvələrimdən biri yüngül atletika ilə məşğuldur, çoxlu medalı var. Yarışlarda ölkəmizi təmsil edir. Bütün nəvələrimlə fəxr edirəm. Onlar mənim qürur mənbəyimdirlər”.

Sonda rubrikanın ənənəsinə uyğun olaraq həmsöhbətim gənclərə tövsiyəsini də verdi: “Məncə, hər şey uşaqlıqda verilən tərbiyədən asılıdır. Valideyn uşağının nəyə marağını olduğunu bilməlidir. Kimisə zorla harasa göndərmək olmaz. Həvəsi olmasa, onsuz da uğur qazana bilməyəcək. Tövsiyə edərdim ki, dərslərini yaxşı oxusunlar. Əgər həvələri varsa, ixtisasdan əlavə bir peşəyə də yiyələnsinlər. Çünki peşə insana çox vacibdir.”

